

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. rugsėjo 23 d. Nr. 21RE2-252 (AG2-209/13-2025)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Evaldo Ambrozaičio, Lauros Bernikienės, Ingos Drąsutavičienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja),

2025 m. rugsėjo 22 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. liepos 22 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2025 m. rugpjūčio 25 d. priimtas nagrinėti pareiškėjos X. Y. skundas atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra), kuriuo prašoma:

- 1) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. liepos 22 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ (toliau – ir Sprendimas);
- 2) įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Skunde pareiškėja nurodo, jog nesutinka su Agentūros Tauragės teritorinio skyriaus ir Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimu nustatyti dalyvumo lygį ir prašo peržiūrėti bylą, kadangi pareiškėjos būklė blogėjanti, darbingumas išlieka ženkliai ribotas. Pareiškėja taip pat nurodo, kad iki 2025 m. kovo 27 d. jai buvo nustatytas 55 procentų darbingumo lygis. Pareiškėja teigia, jog kadangi gyvena su daliniais patogumais, jai yra reikalinga pagalba.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2025 m. rugpjūčio 27 d. pateikė atsiliepimą į skundą, kuriuo prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė nurodo, jog pareiškėjos skunde pateikta tik pareiškėjos subjektyvi nuomonė, naujų įrodymų nepateikta. Paaiškina, kad dalyvumo lygis vertinamas ir nustatomas vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“, (toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas), jo priedais. Dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, užpildant individualios pagalbos poreikio klausimyną (toliau – ir Klausimynas).

Atsakovė pažymi, kad vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punktu, Agentūros

Sprendimų kontrolės skyrius, atlikdamas pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju (asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą), remiasi tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą.

Nurodo, kad 2025 m. balandžio 8 d. viešosios įstaigos (toliau – VŠĮ) (duomenys neskelbtini) siuntimu (toliau – ir Siuntimas) pareiškėja buvo nukreipta į Agentūrą dalyvumo lygiui nustatyti. Minėtame siuntime nurodytos diagnozės pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ Australijos modifikacijos TLK-10-AM (toliau – TLK-10-AM) kodus: (duomenys neskelbtini). Kitos diagnozės įtrauktos į vertinimą iš kartu su Siuntimu pateiktos 2025 m. sausio 27 d. VŠĮ (duomenys neskelbtini) konsultacijos išvados: (duomenys neskelbtini).

Atsakovė pažymi, kad Agentūros teritoriniai skyriai ir Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami dalyvumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais medicininiais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotus sveikatos funkcinius sutrikimus. Atsižvelgiant į skunde išdėstytas aplinkybes, atsakovė pažymi, kad sąvokos „sveikatos būklė“ ir „dalyvumo lygis“ yra susijusios, tačiau nėra ir negali būti tapačios, o Agentūra vertina ne sveikatos lygį, o dalyvumo lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis dalyvumo lygis. Esant tai pačiai diagnozuotai ligai, dalyvumo lygis gali ir didėti, ir mažėti, nes dalyvumo lygis nustatomas įvertinus ne tik medicininius kriterijus, t. y. asmens bazinį dalyvumą, bet ir asmens individualios pagalbos poreikį (amžius, darbo patirties ir darbinį įgūdžių įgijimas ir galėjimas juos panaudoti ir pan.). Dėl šios priežasties, esant pagrindui atlikti pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, dalyvumo lygis yra ne pratęsiamas remiantis jau turimais byloje medicininiais duomenimis, o vertinamas iš naujo, vadovaujantis naujai pateiktais dokumentais, liudijančias tuo metu esamus asmens sveikatos funkcinius sutrikimus.

Agentūra nėra sveikatos priežiūros įstaiga ir teisės aktų nėra įgaliota nustatyti asmens diagnozę (-es), visapusiškai tirti asmens sveikatos būklę, taikyti gydymą ir pan. Diagnozę (-es) nustato ir objektyvius duomenis apie esamą asmens sveikatos būklę kartu su siuntimu į Agentūrą pateikia asmenį gydantis gydytojas. Už pateikto siuntimo į Agentūrą teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas, o už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą – konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas. Nurodo, jog teisės aktai nesuteikia teisės Agentūrai nustatyti ir (arba) vertinti asmens ligų ar būklių, kurios nėra nurodytos Agentūros gautuose ir surinktuose dokumentuose, taip pat revizuoti gydančių gydytojų parengtų medicininių dokumentų ar pasisakyti dėl jų pagrįstumo.

Agentūra teigia, jog vertinant pareiškėjos bazinį dalyvumą dėl pagrindinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) ir kitų diagnozių, nulemiančių tą patį funkcinių sutrikimą, pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini), vadovavosi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 51.1 papunkčiu. Kriterijus taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas stuburo funkcijos sutrikimas, kai nustatytas vidutinis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo degeneraciniai pakitimai ir (ar) skoliozė, ir (ar) kifoze (I–II laipsnio), kai lėtinis skausmo sindromas išlieka ir po taikyto specifinio gydymo. Taikant minėtą papunktį nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas, nes remiantis turimais duomenimis, asmeniui diagnozuoti (duomenys neskelbtini). Sveikatos būklė patvirtinta 2025 m. sausio 1 d. (pastaba, pagal pridedamo dokumento duomenis, data – 2025 m. sausio 27 d.) VŠĮ (duomenys neskelbtini) konsultacijos, 2025 m. kovo 14 d. VŠĮ (duomenys neskelbtini) konsultacijos ir Siuntimo duomenimis.

Atsakovė paaiškino, kad siuntime į Agentūrą nurodyta gretutinė diagnozė – TLK-10-AM kodas (duomenys neskelbtini) nevertinta, nes (duomenys neskelbtini). Diagnozė nevertinama, kadangi nesukelia funkcijos sutrikimo, atitinkančio Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 33 punkto kriterijų reikalavimus.

Atsakovė taip pat paaiškina, kad vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2–24.4 papunkčiais, pagrindinės diagnozės balą (0) padaugino iš pagrindinės diagnozės (organizmo

funkcinio sutrikimo) koeficiento (39), gavo pagrindinės diagnozės balų rezultatą ($0 = 39 \times 0$). Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 papunkčiu, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Klausimynas dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, todėl Agentūros Tauragės teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno rezultatais (62 balai) pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo Agentūros Sprendimų kontrolės skyriuje metu nebuvo vadovautasi. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, jei bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, dalyvumo lygis nenustatomas, todėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriuje atlikus pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, pareiškėjai dalyvumo lygis nebuvo nustatytas.

Atsakovė pažymi, kad Kriterijų ir tvarkos aprašo 8 punktą nustato, kad asmuo dalyvumo lygiui nustatyti siunčiamas tik po to, kai yra išnaudotos visos galimos gydymo ir (ar) reabilitacijos priemonės ir išlieka organizmo funkcijų sutrikimų, t. y. asmenį gydantis gydytojas, nustatęs diagnozę ir atsižvelgęs į tai, kad po taikyto gydymo ir (ar) medicininės reabilitacijos išlieka organizmo funkcijų sutrikimų, kurie yra patvirtinti instrumentiniais, klinikiniais laboratoriniais ir (ar) kitais tyrimais, parengia ir įteikia asmeniui, be kita ko, asmens prašymą dėl siuntimo į Agentūrą, užpildytą siuntimą į Agentūrą, medicininių tyrimų išrašus, pavirtinančius ligos sunkumą ir diagnozę ir kt.

Atsakovė taip pat pažymi, kad Agentūra nėra susaistyta ankstesnių vertinimų metu asmeniui nustatytų darbingumo procentų. Dalyvumo lygio nustatymą reglamentuojantys teisės aktai tikslingai įtvirtina darbingumo lygio terminus tam, kad pakartotinio vertinimo metu būtų galima iš naujo objektyviai įvertinti asmens sveikatos būklės pakitimus. Todėl kiekvieną kartą atlikdami pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Agentūros specialistai remiasi iš naujo pateiktais, vertinimo metu esamą asmens sveikatos būklę patvirtinančiais mediciniais dokumentais. Anksčiau priimti sprendimai dėl darbingumo lygio (dalyvumo lygio) pakartotinai atliekamam vertinimui įtakos nedaro (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. vasario 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-438-552/2021).

Atsižvelgdama į pareiškėjos skunde nurodytas aplinkybes, atsakovė taip pat pažymi, kad Agentūra, nustatydamas dalyvumo lygį, vertina su ligomis ar traumomis susijusius ilgalaikius organizmo funkcinius sutrikimus, numatytus Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priede. Atsakovė laikosi pozicijos, kad Agentūra tinkamai įvertino Siuntime ir kituose medicininiuose dokumentuose užfiksuotus funkcinius sutrikimus ir tinkamai taikė Kriterijų ir tvarkos aprašo nuostatas. Pareiškėjai buvo paaiškinta, kodėl nenustatytos didesnės bazinio dalyvumo lygio vertės, nurodyti medicininiai dokumentai, kuriais buvo remiamasi. Dėl kitų pareiškėjos skunde nurodytų sveikatos problemų atsakovė pažymi, kad Agentūra remiasi siuntime ir medicininiuose dokumentuose užfiksuotais duomenimis, gydytojų specialistų konsultacijomis, klinikiniais, instrumentiniais, laboratoriniais tyrimų rezultatais. Agentūra nėra sveikatos priežiūros įstaiga ir negali diagnozuoti susirgimų, atlikti sveikatos būklės tyrimų, spręsti kitų su gydymo procesu susijusių klausimų.

Atsakovė atkreipia dėmesį, kad dalyvumo lygio vertinimo teisė suteikta Agentūrai, kuri dalyvumo lygį vertina teisės aktų nustatyta tvarka. Agentūros specialistai, administracinės procedūros metu vertindami pareiškėjos dalyvumo lygį, vadovavosi dalyvumo lygio nustatymą reglamentuojančiais teisės aktais, laikėsi juose nustatytos vertinimo tvarkos, procedūrų ir taisyklių, veikė pagal savo kompetenciją ir objektyviai įvertino asmens sveikatos būklę patvirtinančių medicininių dokumentų visumą, motyvuotai ir pagrįstai taikė minėtų teisės aktų nuostatas. Atsakovė laikosi pozicijos, kad atliekant pakartotinį pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimą, buvo nustatytos ir objektyviai įvertintos visos reikšmingos, skundžiamam Sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, užtikrinančios jo pagrįstumą, tad atsakovės manymu, skundžiamą Sprendimą naikinti ir įpareigoti priimti naują sprendimą nėra pagrindo. Atsakovė pažymi, kad pasikeitus asmens sveikatos būklei, pareiškėja turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dalyvumo lygio nustatymui atlikti.

Pareiškėjai ir atsakovei apie posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai. Pareiškėja skunde nurodė, kad Komisijos posėdyje dalyvauti nepageidauja. Atsakovė atsiliepime nurodė, jog sutinka, kad byla būtų nagrinėjama rašytinio proceso tvarka. Atsižvelgiant į bylos šalių valią, byla išnagrinėta

rašytinio proceso tvarka.

Skundas atmetinas.

Byloje kilo ginčas dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. liepos 22 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėja VšĮ (duomenys neskelbtini) 2025 m. balandžio 8 d. siuntimu į Agentūrą buvo siunčiama dėl dalyvumo lygio nustatymo baigiantis terminui. Siuntime nurodytos diagnozės pagal TLK-10-AM kodus: pagrindinė diagnozė – (duomenys neskelbtini); kitos diagnozės: pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini). Siuntime anamnezėje nurodyta: (duomenys neskelbtini).

Pareiškėja 2025 m. balandžio 17 d. prašymu, reg. Nr. (duomenys neskelbtini), nustatyti negalią kreipėsi į Agentūrą, prašydama nustatyti dalyvumo lygį.

Agentūros Tauragės teritorinis skyrius nuo 2025 m. balandžio 17 d. iki 2025 m. gegužės 16 d. atliko pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimą ir 2025 m. gegužės 16 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ nusprendė pareiškėjai nenustatyti dalyvumo lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų. Taip pat 2025 m. balandžio 17 d. buvo užpildytas dalyvumo lygiui nustatyti Klausimynas, kuris įvertintas bendra balų suma – 62. Sprendimas priimtas 2025 m. gegužės 16 d. dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu.

Pareiškėja Agentūros direktoriui pateikė 2025 m. birželio 6 d. skundą „Dėl Agentūros teritorinio skyriaus priimto sprendimo“ (Agentūroje užregistruotas 2025 m. birželio 9 d., reg. Nr. (duomenys neskelbtini), toliau – ir Skundas), kuriuo nesutiko su Agentūros Tauragės teritorinio skyriaus 2025 m. gegužės 16 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini). Skunde pareiškėja nurodė, kad jos būklė blogėjanti, darbingumas išlieka ženkliai ribotas, iki 2025 m. kovo 7 d. buvo nustatytas 55 procentų darbingumo lygis.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2025 m. liepos 9 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl administracinės procedūros sprendimui priimti termino pratęsimo“ informavo pareiškėją, jog vertinimo terminas pratęstas 10 darbo dienų.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. liepos 22 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ (minėta, toliau – ir Sprendimas) nuspręsta nekeisti Tauragės teritorinio skyriaus 2025 m. gegužės 16 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) bei nenustatyti dalyvumo lygio. Sprendime nurodyta, jog vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė pagal TLK-10-AM kodą: (duomenys neskelbtini), atitinkanti Kriterijų ir tvarkos aprašo 51.1 papunktį: vidutinis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo degeneraciniai pakitimai ir (ar) skoliozė, ir (ar) kifozė (I-II°), kai lėtinis skausmo sindromas išlieka ir po taikyto specifinio gydymo, nes dėl ligos pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) ir susijusių ligų, nulemiančių tą patį funkcinį sutrikimą, pagal TLK-10-AM kodus: (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini). Sveikatos būklė patvirtinta 2025 m. sausio 27 d. neurologo konsultacijos, 2025 m. kovo 14 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijos, 2025 m. balandžio 8 d. Siuntimo duomenimis. Sprendime paaiškinta, jog vertinant vertebrogenines neurologines ligas, taikomas tik vienas Kriterijų ir tvarkos aprašo XIV skyriaus 51 punkto papunktis arba tik vienas I skyriaus 13 punkto papunktis, atsižvelgiant į vyraujančią klinikinę ligos formą. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta, kad bent vienos galūnės visų grupių raumenų jėga 3 balai pagal Lovetto skalę – įveikia traukos jėgą, bet negali pasipriešinti trukdymui ar nustatytas didelis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo deformacija (kifozė, skoliozė) (III–IV laipsnio). Pagrindinės diagnozės reikšmė (balais) – 0, dauginama iš koeficiento 39, pagrindinės diagnozės balų rezultatas – 0 balai (-ų) (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 papunktis).

Vadovaujantis aukščiau išdėstytu, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius nusprendė nekeisti Tauragės teritorinio skyriaus 2025 m. gegužės 16 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini). Vertinant pareiškėjos bazinį dalyvumą, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunkčiu,

nevertinta diagnozė: (duomenys neskelbtini); nevertinama, nes nesukelia funkcijos sutrikimo, atitinkančio Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 33 punkto kriterijų reikalavimų). Nurodyta, jog Klausimyno balų suma yra 62 balai, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 25 punktu, dalyvumo lygis balais – 62. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4 papunkčiu, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Klausimynas dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, todėl Agentūros teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno rezultatais nesivadovaujama. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, Sprendimų kontrolės skyrius nusprendžia nenustatyti dalyvumo lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų. Šis sprendimas priimtas 2025 m. liepos 22 d. dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAI), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (toliau – ir ASNTAPI), Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (aktuali suvestinė redakcija galiojusi laikotarpiu nuo 2024 m. gruodžio 7 d. iki 2025 m. gegužės 1 d., minėta, toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas).

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir jos struktūriniai padaliniai pagal kompetenciją dalyvauja formuojant ir įgyvendinant neįgaliųjų socialinės integracijos politiką (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalis). Šioje srityje jiems suteikta teisė ir pareiga VAI nustatyta tvarka ir terminais priimti sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (100 procentų dalyvumo lygio ir asmeniui nustatyto dalyvumo lygio procentų skirtumo) ir kt. (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 6 punkto b papunktis). Dalyvumo lygis (atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime) nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą (ASNTAPI 2 straipsnio 8 dalis, 19 straipsnio 3 dalis). Dalyvumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalais (ASNTAPI 19 straipsnio 4 dalis). Dalyvumo lygio nustatymo kriterijai ir tvarka nustatyti Kriterijų ir tvarkos apraše (ASNTAPI 19 straipsnio 7 dalis, Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 punktas).

Atsakovei, kaip viešojo administravimo subjektui, taipogi taikytinos ir VAI normos, kurios, be kita ko, garantuoja asmens teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą (VAI 1 straipsnis). Pažymėtina, jog kiekviena valdžios institucija yra saistoma bendrųjų teisės principų bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų. Viešojo administravimo subjektai savo veikloje turi vadovautis įstatymo viršenybės, išsamumo, įpareigojančio į prašymą ar skundą atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį, objektyvumo bei kitais principais (VAI 3 straipsnis). VAI 10 straipsnio 5 dalis numato, jog administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 papunkčiai). Šios normos sietinos su viešojo administravimo subjekto veiklai keliamu įstatymo viršenybės principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektų veikla atitiktų VAI išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (VAI 3 straipsnio 4 punktas).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju, Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Agentūra atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, priimant ginčijamą sprendimą, ar buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė

savo kompetencijos ribose (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). Taigi, nagrinėjant šį ginčą dėl Agentūros Sprendimo teisėtumo, atsižvelgiant į pareiškėjos skunde nurodytus argumentus, Komisija vertins ar pareiškėjos dalyvumo lygis buvo nustatomas laikantis teisės aktų reikalavimų, įskaitant procedūrą, turėjusių užtikrinti objektyvų ir visapusišką situacijos įvertinimą.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 17 punktas nustato, jog dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus šio aprašo IV skyriuje; nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas. Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta tvarka. Vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficientus; pagrindinės diagnozės balų rezultatą gauna pagrindinės diagnozės kriterijui priskirtą balą daugindama iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento; gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio sutrikimo (-ų)) balų rezultatą gauna gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balą daugindama iš gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento; bazinį dalyvumą balais skaičiuoja sudėdama pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balų rezultatą ir gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio (-ių) sutrikimo (-ų)) balų rezultatus. Gauto bazinio dalyvumo balų skaičiaus reikšmę apvalina iki sveikojo skaitmens (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1–24.4 papunkčiai). Agentūra dalyvumo lygį balais apskaičiuoja sudėdama bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus, o dalyvumo lygį (procentais) nustato galutinį dalyvumo lygio balą priskirdama nurodytam skaičių intervalui (Kriterijų ir tvarkos aprašo 25, 27 punktai). Jei asmens bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų arba vertinant bazinį dalyvumą taikytas kriterijaus (-ų) papunktis (-iai) – „nepatikslinta (netaikytina)“, asmens dalyvumo lygis nenustatomas (Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktas). Jeigu asmens bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų arba vertinant bazinį dalyvumą taikytas kriterijaus (-ų) papunktis (-iai) – „nepatikslinta (netaikytina)“, Klausimynas asmens dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas (Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 papunktis).

Asmuo, nesutikdamas su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu dėl dalyvumo lygio nustatymo, vadovaudamasis Kriterijų ir tvarkos aprašo 55.1 papunkčiu, turi teisę jį apskųsti Agentūros direktoriui. Asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą, Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Kriterijų ir tvarkos aprašo III skyriuje nustatyta tvarka (Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktis). Pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas Aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą (Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punktas). Asmens pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas atliekamas ir sprendimas dėl asmens dalyvumo lygio nustatymo priimamas per 20 darbo dienų nuo visų vertinimui atlikti reikalingų dokumentų gavimo Agentūroje dienos <...> (Kriterijų ir tvarkos aprašo 59 punktas). Jei per Kriterijų ir tvarkos prašo 59 punkte nurodytus terminus pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas negali būti atliktas, Agentūros direktoriaus ar jo įgalioto atstovo sprendimu terminas gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 10 darbo dienų (Kriterijų ir tvarkos aprašo 63 punktas).

Kriterijų ir tvarkos aprašo 68–69 punktuose, be kita ko, numatyta, jog už klinikinių elektroninių dokumentų parengimą ar Siuntimo į Agentūrą dalyvumo lygiui nustatyti teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas, o už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą atsako konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas <...>.

Komisija, susipažinusi su byloje pateiktais naujausiais mediciniais dokumentais: VŠĮ (duomenys neskelbtini) 2025 m. sausio 27 d. gydytojo neurologo konsultacija, VŠĮ (duomenys neskelbtini) 2025 m. kovo 28 d. (Sprendime klaidingai nurodyta data 2025 m. kovo 14 d.) Fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacija, 2025 m. balandžio 8 d. Siuntimu į Agentūrą, sutinka su atsakovės Agentūros Sprendime padarytomis išvadamis dėl pagrindinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą: (duomenys neskelbtini) ir susijusių ligų pagal TLK-10-AM kodus: (duomenys

neskelbtini). Įvertinus nurodytų medicininių dokumentų turinį, Komisijos nuomone, Agentūra teisingai ir tinkamai taikė Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo Bazinio dalyvumo kriterijų 51.1 papunktį: vidutinis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo degeneraciniai pakitimai ir (ar) skoliozė, ir (ar) kifoze (I-II°), kai lėtinis skausmo sindromas išlieka ir po taikyto specifinio gydymo, kuris įvertintas 0 balu, nes pareiškėjai nustatyti (duomenys neskelbtini).

VšĮ (duomenys neskelbtini) 2025 m. sausio 27 d. gydytojo neurologo konsultacijos bei Siuntimo duomenys patvirtina pareiškėjai nustatytą (duomenys neskelbtini).

Pažymėtina, jog Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo Bazinio dalyvumo kriterijai 51 punkte, kuris taikomas vertinant stuburo funkcijos sutrikimus, nurodyta, jog vertinant vertebrogenines neurologines ligas, taikomas tik vienas Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų XIV skyriaus 51 punkto papunktis arba tik vienas I skyriaus 13 punkto papunktis, atsižvelgiant į vyraujančią klinikinę ligos formą. Atitinkamai, Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų I skyriaus 13 punkto papunktis taikomas vertinant periferinės nervų sistemos, neuroraumeninės jungties ir raumenų ligas (taikomas tik vienas Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų I skyriaus 13 punkto papunktis arba tik vienas XIV skyriaus 51 punkto papunktis, atsižvelgiant į vyraujančią klinikinę ligos reiškinio formą; reiškiasi bent vienos galūnės ar jos dalies motorikos, jutimų sutrikimais ir skausmais; išnaudojus gydymo galimybes, sutrikimai turi būti patvirtinti klinikiniais ir instrumentiniais tyrimais, gydytojų išvadomis. Raumenų jėgos vertinimas nuo 0 iki 5 balų Lovetto skale: 0 balų – nėra judesio, nėra raumens susitraukimo; 1 balas – nėra judesio, yra tik raumens susitraukimas; 2 balai – pilna judesio amplitudė, pašalinus gravitacijos jėgų veikimą; 3 balai – pilna judesio amplitudė, nugalint gravitacijos jėgas be pasipriešinimo; 4 balai – pilna judesio amplitudė, nugalint gravitacijos jėgas ir nedidelį pasipriešinimą; 5 balai – pilna judesio amplitudė, nugalint gravitacijos jėgas ir stiprų pasipriešinimą).

Nagrinėjamu atveju, byloje surinkti duomenys nepatvirtina, kad pareiškėjai būtų nustatyta bent vienos galūnės raumenų jėga 3 balai pagal Lovetto skalę – įveikia traukos jėgą, bet negali pasipriešinti trukdymui ar nustatytas didelis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo deformacija (kifoze, skoliozė) (III–IV laipsnio). Todėl Sprendime, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 papunkčiu, teisingai apskaičiuotas pagrindinės diagnozės balų rezultatas – 0 balai (-ų).

Iš byloje skundžiamo Sprendimo turinio matyti, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindamas pareiškėjos bazinį dalyvumą, nevertino Siuntime į Agentūrą nurodytos diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini). Šį sprendimą Agentūra grindė tuo, jog (duomenys neskelbtini), todėl nevertinama, nes nesukelia funkcijos sutrikimo, atitinkančio Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo Bazinio dalyvumo kriterijai 33 punkto kriterijų reikalavimų.

Komisija pažymi, jog Siuntime nurodant diagnozę pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) nėra pateikti jokie paaiškinimai, jokie medicininiai ligą ir / ar dėl jos funkcinis organizmo sutrikimus sukeliančius požymius nurodantys dokumentai. Šią gretutinę diagnozę pagrindžiančių duomenų nepateikė ir Agentūra, nurodydama, jog minėta diagnozė nevertinta, nes neatitinka Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo Bazinio dalyvumo kriterijai 33 punkto kriterijų reikalavimų.

Analizuojant Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo Bazinio dalyvumo kriterijai 33 punkto taikymo apimtį, pažymėtina, jog minėtas punktas taikomas vertinant širdies ligas (vertinant kraujotakos sistemos ligas, gali būti taikomas tik vienas Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų VI skyriaus 33 punkto papunktis, atsižvelgiant į vyraujančią klinikinę ligos formą; diagnozė turi būti pagrįsta gydytojo išvada ir objektyviais klinikiniais (instrumentiniais ir laboratoriniais) tyrimais, atsižvelgiant į klinikinę būklę po 3 mėnesių gydymo). Minėto punkto 33.1 papunktis su jį detalizuojančiais kriterijais taikomas kai asmeniui nustatomas širdies nepakankamumas, kuris nustatomas remiantis Širdies ir kraujagyslių Niujorko širdies asociacijos (toliau – NYHA) nurodytomis funkcinėmis klasėmis (NYHA nurodytomis funkcinio pajėgumo klasėms priskiriamas C stadijos širdies nepakankamumas, kai yra širdies nepakankamumo simptomų bei požymių, taikomas optimalus gydymas). Minėto 33 punkto 33.2 papunktis su jį detalizuojančiais kriterijais taikomas kai asmeniui nustatoma širdies ritmo ir laidumo sutrikimai, prieširdžių virpėjimas ir plazdėjimas (svetimkūniai širdies raumenyje arba perikarde (adatos, šratai, kulkos ir t. t.)) (vertinama pagal širdies

nepakankamumo stadijas); *neoperuojami miokardo ir perikardo pirminiai ir antriniai augliai, trikdantys hemodinamiką*, būtina širdies chirurgo konsultacija hemodinamikos sutrikimo laipsniui įvertinti ir dėl gydymo (vertinama pagal širdies nepakankamumą). Būklės po širdies vožtuvų protezų ar širdies vožtuvų plastikos naudojant svetimkūnius arba po koronarinių kraujagyslių šuntų pirmuosius metus vertinamos Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų XVI skyriaus kriterijų punktais. Lėtinis prieširdžių virpėjimas ar plazdėjimas vertinamas pagal širdies nepakankamumo funkcinę klasę pagal NYHA). Minėto 33 punkto 33.3 papunktis su jį detalizuojančiais kriterijais taikomas kai asmeniui nustatoma stabili krūtinės angina (toliau – KA) (stabilios KA funkcinės klasės vertinamos pagal Kanados kardiologų draugijos klasifikaciją).

Taigi, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo Bazinio dalyvumo kriterijų VI skyriaus „Kraujotakos sistemos ligos“ 33 punkto ir jį detalizuojančių papunkčių taikymo sąlygomis, sprendžiama, kad nesant duomenų apie pareiškėjai nustatytą širdies nepakankamumą, širdies ritmo ir laidumo sutrikimus, prieširdžių virpėjimą ir plazdėjimą (svetimkūniai širdies raumenyje arba perikarde (adatos, šratai, kulkos ir t. t.), neoperuojamus miokardo ir perikardo pirminius ir antrinius auglius, trikdančius hemodinamiką ar stabilią krūtinės anginą, nėra pagrindo nesutikti su Agentūros Sprendimu nevertinti pareiškėjai diagnozuotos ligos pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini), nes nėra duomenų, kad ši liga pareiškėjai sukėlė Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo Bazinio dalyvumo kriterijų VI skyriaus „Kraujotakos sistemos ligos“ 33 punkto ir jį detalizuojančiuose papunkčiuose nurodytos organizmo funkcinius sutrikimus.

Jeigu, vis dėlto, tokie sutrikimai egzistuoja ir juos galima patvirtinti medicininiais tyrimais ir išvadomis, pareiškėja turi teisę su naujai gautais medicininiais duomenimis kreiptis į ją gydantį šeimos gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą išdavimo bei kreiptis į Agentūrą dėl dalyvumo lygio įvertinimo iš naujo.

Komisija, atsižvelgdama į tai, jog Sprendimu pareiškėjos bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų, vadovaudamasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, sprendžia, kad dalyvumo lygis pareiškėjos atžvilgiu nenustatytas pagrįstai. Taip pat atsižvelgiant į Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 papunkčio taisyklę, numatančią, kad jeigu asmens bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Klausimynas asmens dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, sprendžiama, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, pakartotinai nepildydamas Klausimyno, dalyvumo lygio vertinimo procedūros nepažeidė.

Vadovaujantis išdėstytomis faktinėmis aplinkybėmis, pagrįstomis byloje surinkta medžiaga, bei teisiniu dalyvumo lygio vertinimo reglamentavimu, sprendžiama, kad atsakovės Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. liepos 22 d. sprendimas Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ yra pagrįstas ir pakankamai išsamus. Sprendime tinkamai įvertinti pareiškėjos medicininiai duomenys bei tinkamai taikytos Kriterijų ir tvarkos aprašo, įskaitant 1 priedo kriterijų, nuostatos.

Sprendimas atitinka VAĮ administraciniams sprendimams keliamus reikalavimus, yra aiškus ir suprantamas, dalyvumo lygio vertinimo procedūra nepažeista, todėl pareiškėjos skundo reikalavimai panaikinti Sprendimą ir įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą atmestini kaip nepagrįsti.

Dėl bylos medžiagos pripažinimo nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės

slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro asmens duomenys ir specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekdama apsaugoti informacijos apie asmenį ir asmens sveikatą konfidencialumą, visą nagrinėjamą bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

pareiškėjos X. Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. liepos 22 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Inga Drąsutavičienė

Komisijos nariai

Evaldas Ambrozaitis

Laura Bernikienė